

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยภายใต้หัวข้อเรื่อง "การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของศึกษาธิการ เขต สังกัดกรุงเทพมหานคร" ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ คือ

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารงานของศึกษาธิการ เขต
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการ เขต

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งศึกษาธิการ เขต สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน คือ

1. ศึกษาธิการ เขตพระนคร
2. ศึกษาธิการ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
3. ศึกษาธิการ เขตปทุมวัน
4. ศึกษาธิการ เขตบางรัก
5. ศึกษาธิการ เขตสัมพันธวงศ์
6. ศึกษาธิการ เขตพญาไท
7. ศึกษาธิการ เขตดุสิต
8. ศึกษาธิการ เขตยานนาวา
9. ศึกษาธิการ เขตพระโขนง
10. ศึกษาธิการ เขตบางเขน

11. ศึกษาธิการ เขตบางกะปิ
12. ศึกษาธิการ เขตคลองสาน
13. ศึกษาธิการ เขตธนบุรี
14. ศึกษาธิการ เขตภาษีเจริญ
15. ศึกษาธิการ เขตบางขุนเทียน
16. ศึกษาธิการ เขตตลิ่งชัน
17. ศึกษาธิการ เขตบางกอกใหญ่
18. ศึกษาธิการ เขตมีนบุรี
19. ศึกษาธิการ เขตลาดกระบัง
20. ศึกษาธิการ เขตหนองจอก
21. ศึกษาธิการ เขตบางกอกน้อย
22. ศึกษาธิการ เขตราชบุรีบูรณะ
23. ศึกษาธิการ เขตหนองแขม
24. ศึกษาธิการ เขตห้วยขวาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการ เก็บรวบรวมข้อมูลให้ละเอียดเพียงพอ จึง เลือกใช้เครื่องมือ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการ เขตจาก เอกสารต่าง ๆ อาทิ เช่น พระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 คู่มือปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษาธิการ เขต คำสั่ง กรุงเทพมหานครที่ 1461/2525 เรื่องแบ่งงานและหน้าที่ความรับผิดชอบตามมติคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร คู่มือการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร คู่มือติดต่อราชการของกรุงเทพมหานคร และ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายรายการ รวมทั้ง การสอบถามจากผู้มีประสบการณ์โดยตรง แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาประมวล เข้าด้วยกัน เพื่อสร้าง เป็นแบบสอบถามขึ้น โดยยึดถือคู่มือปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษาธิการ เขต เป็นหลัก

1.2 สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน 3 ด้านคือ ปัญหาเกี่ยวกับงานธุรการและการคลัง ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป และปัญหาเกี่ยวกับงานวิชาการ ค่าถามแต่ละข้อมีโอกาสให้เลือกตอบตามระดับความสำคัญมากน้อยของปัจจัยที่ศึกษาธิการ เขตคิดว่า เป็นปัญหา เริ่มจากระดับ ไม่มีเลย มีน้อย และมีมาก และให้ข้ออธิบายประกอบไว้ด้วยดังนี้

0	หมายถึง	ไม่มีเลย
1	หมายถึง	มีน้อย
2	หมายถึง	มีมาก

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 ท่านตรวจพิจารณาแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ เนื้อหาและการใช้ภาษาให้เหมาะสม

1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นส่งให้กลุ่มประชากรตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้กลุ่มประชากรและรับคืนด้วยตนเอง

เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน การกำหนดน้ำหนักคะแนนที่ใช้ในการวิเคราะห์ กำหนดให้น้ำหนักคะแนนของข้อมูลเป็น 0, 1 และ 2 ในข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ไม่มีเลย มีน้อย และมีมาก ตามลำดับ

2. แนวทางการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนการสัมภาษณ์ไว้ โดยกำหนดข้อคำถามและวิธีการบันทึกผลไว้อย่างครบถ้วน การกำหนดข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 กำหนดข้อความ และวิธีการบันทึกผลการสัมภาษณ์

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ เนื้อหาและการใช้ภาษาให้เหมาะสม

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นจึงนำไปใช้เป็นแนวการสัมภาษณ์ประชากร เป็นรายบุคคลตามที่กำหนดไว้ต่อไป

3. แนวทางการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อให้การวิจัยมีข้อมูลในด้านต่าง ๆ สมบูรณ์เพียงพอ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานของศึกษาธิการ เขต เอกสารที่ทำการตรวจสอบได้แก่ รายงานการประชุมศึกษาเขต และหัวหน้า

หน่วยงาน ซึ่งได้จัดประชุม เป็นประจำทุก เดือน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ เฉพาะรายงานการประชุม ประจำเดือนของปี 2526 และ 2527 ซึ่งมีหลักฐานรายงานการประชุม 16 ครั้ง ไม่มีหลักฐาน รายงานการประชุม 8 ครั้ง

นอกเหนือจากรายงานการประชุมศึกษาเขตและหัวหน้าหน่วยงานดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัย ยังได้ตรวจสอบรายงานการฝึกงาน ๓ งานศึกษาธิการเขตดุสิต ของนิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขา วิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ รายงานการฝึกงานไว้ เมื่อปีการศึกษา 2522 และรายงานการสัมมนานักบริหารการศึกษา (ศึกษาธิการเขตและผู้ช่วยศึกษาธิการเขต) กรุงเทพมหานคร เมื่อปี 2529

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ปัญหาสำคัญยิ่งก็คือ ความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถาม จึงจำเป็นต้องขอหนังสือจากหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือ ในการวิจัย พร้อมทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือขอความร่วมมือส่วนตัวแบบสอบถามไปด้วย ผู้วิจัย เลือกใช้วิธีการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง เพราะสามารถอธิบายจุดประสงค์ของผู้วิจัยในการ วิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ การรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยไปรับคืน ด้วยตนเอง ส่วนการสัมภาษณ์และการ เก็บข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และ เก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ทุกข้อคำถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อแจกแจงความถี่แล้ว ทำค่าร้อยละ เสนอ เป็นตารางประกอบคำบรรยาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานของศึกษาธิการเขต เมื่อแจกแจงความถี่ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และหาค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้ว เสนอ เป็นตาราง ประกอบคำบรรยาย

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

0	-	0.50	หมายถึง	ไม่มีปัญหา
0.51	-	1.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1.51	-	2.00	หมายถึง	มีปัญหามาก

4. ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ประชากร เกี่ยวกับปัญหาที่สำคัญ พร้อมทั้งสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา หาความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอรายงานเป็นตารางประกอบความเรียง

5. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา จัดรวบรวมเป็นหมวดหมู่ และ เสนอรายงานเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ของรายการนั้นทั้งหมด}}$$

2. หาค่าเฉลี่ยจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

3. หาค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$$S.D. = \text{ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่}$$